

Werner Stanzl

PO PRA VA

Série vražd. Citáty z koránu.
Útok teroristů?

KRIMI

Mladá fronta

MLADÁ FRONTA

Werner Stanzl

PO PRA VA

Werner Stanzl

PO PRA VA

Mladá fronta

Přeložil Petr Štědroň

Text © Werner Stanzl, 2015

Translation © Petr Štědroň, 2017

ISBN 978-80-204-4237-6

I.

MRTVÝ Z CORMONSU

Každý den ve čtyři ráno ta samá potíží. Rudolfo by samozřejmě ještě mohl a taky chtěl spát. Byl tu ale ten jeho měchýř. Nebo je to prostata? Z peřin jej každopádně s mrzkou pravidelností vyháněla nutková potřeba močit. A když se po vykonání potřeby zase vrátil do postele, už nemohl usnout. Jeho paměť začala probublávat jako příliš hustá krupičná kaše na ohni. Přitom se na povrch dralo, že Líza, kráva, měla včera večer horečku, že motor od dojičky nějak pokulhává, že bude při sklizni ovoce potřebovat dva lidi na výpomoc. A konečně, že musí probrat s lékařem ty bolesti, které ho už dva měsíce sužují při močení. Když dospěl k tomuto bodu, s klením se zase vyhrabal z postele, aby se s belháním vydal po schodech dolů do obýváku, jako kdyby tam na něj byl dottore Poletti už čekal.

Postavil vodu na čaj. Přitom přes kuchyňské okno postřehl světla nějakého auta, zpola uvízlého v příkopu v zatáčce asi dvě stě metrů do vjezdu k jeho statku. Řidič zjevně viděl světlo v obýváku a teď i v kuchyni, protože na něj zablikal dálkovými světly. Rudolfo se dlouho nerozmýšlel. Tak jak byl, v moderním pyžamu, se vydal na cestu, aby se podíval, co se děje, nebo pomohl – popřípadě obojí. Vypadalo to však, že řidič už jeho pomoc nepotřebuje. Sotva totiž Rudolfo vykráčel z domu, vůz se s burácejícím motorem z příkopu naráz vyhrabal, ostře zabočil vpravo do vjezdu k jeho statku a rozletěl se jako nějaká obří střela z katapultu přímo na žasnoucího a úlekem hnutí neschopného Rudolfa. Rudolfo smetený k zemi zůstal ležet mezi

obytnou částí statku a chlévy. Kdyby býval mohl tu událost ještě nějak rozebírat, tak by se asi podivil, že při tom nárazu nic necítil. Čelní srážka vozu s jeho tělem pro něj byla jen akustickým vjemem. Slyšel jej jako nezúčastněný divák, který zrakem pořádně ani nezaznamenal, k čemu že to vlastně došlo. Rudolfo byl zřejmě ještě několik okamžiků při vědomí, když tam tak ležel, protože si říkal, jaká že je mu zima. Pak jeho světla zhasla.

Řidič zatím vystoupil z auta, krátce se nad Rudolfem sklonil, pak ho tam ale prostě nechal jen tak ležet a zase si to odfrčel pryč. O pár minut později zajel ten tajemný neznámý do vjezdu na statek znovu, tentokrát ovšem v těžkém nákladáku po okraj naplněném kamením z lomu. Zkušeným grifem popadl bezvládné tělo své oběti a přehodil je jako nějaký těžký pytel brambor přes bočnici na kameny v korbě. Neuplynula ani minuta a nákladák se rozjel směrem na Cormons. V domě vedle Rudolfova statku, jediném stavení široko daleko, byla i nadále tma a klid.

Mariu Gambetti probudilo ze spánku burácení motoru. Cítila jenom únavu. Usnula pozdě, a to až poté, co si vzala druhý prášek na spaní. Na radu svého manžela Bennita.

„Tak tam holt hoď ještě jeden,“ vydal ze sebe vedle ní s odpudivou lhostejností a v polospánku, když cítil její neklid. Ten pán totiž toho večera rovněž trpěl poruchami spánku. Příčinou však nebyly bolesti hlavy, ale to, že si celé odpoledne jen tak podřimoval na balkoně. Mariin bolehlav byl beztak jen následkem jejího hněvu, a to právě kvůli této skutečnosti. Tohle nicnedělání více či méně vynucené tím, že byl její muž bez práce, ji totiž pořád ještě vytáčelo. A to ze tří důvodů: zaprvé proto, že balkon ústil na náměstí a Bennitově vážnosti v sousedství rozhodně nepřispívalo, když se tam všem na očích celý den jen tak povaloval. Zadruhé proto, že nebylo možné vyluxovat, aniž by přitom její drahá polovička nespustila hádku právě kvůli hluku z vysavače. A zatřetí, protože moc dobře věděla, jak jí její Bennito na každém kroku po bytě schválně a významně postával nebo polehával v cestě a tím naznačoval: ty nepustíš ani cent, a nedopřeješ mi dokonce ani tu skleničku friulana s přáteli dole v As-

tře. Astra je taková malá caffetteria v domě a od té doby, co si ji propachtovala ta blondatá Burgl z Alto Adige s tím svým ostrým přízvukem, bujným poprsím a hlubokým výstřihem, tak se ten lokál těší největší oblibě všech chlapů z okolí. Ranní slunce vyslalo do ložnice své první paprsky. Maria zamžourala na svého muže. Ležel tam nevinný jak děťátko, v hlubokém spánku, sotva bylo slyšet, jak oddechuje. Už aby otevřeli tu novou kliniku a on konečně mohl nastoupit na místo rehabilitačního maséra, říkala si, když jí najednou ušními bubínky bolestně projel jakýsi hrozivý zvuk. Bezděčný pohled na hodinky Marii prozradil, že bylo právě po páté. Tu bolest v uších způsobily zvukové vlny zvenčí, z piazzy. Maria vyšla na balkon, postrčila Bennitovo lehátko stranou a napravo od mariánského sloupu uviděla nákladák plně naložený kameny velkými jak hlávky zelí. O sloup se opíral jakýsi dřepící muž. Kolem hlavy a ramen měl červený šátek. V tom okamžiku začaly s ohlušujícím rachotem vyzvánět zvony. Přitom nedávno, po posledním průzkumu názoru občanů, se rozhodlo, že zvony se neozvou dříve než v sedm.

Zvuk zvonů docela rychle vylákal na balkony piazzy lidi v pyžamech a spodním prádle. Někteří cosi volali na sousedy, jiní hulákali do otevřených balkonových dveří na své rodinné příslušníky, skoro všichni si protírali oči nebo si oběma rukama zacpávali uši.

Marie se zmocnil jakýsi nepříjemný pocit. A taky že jo, soused ze dveří číslo čtrnáct si už zase nemohl pomoci. Měl balkon hned vedle, asi tak pět metrů daleko, a to jeho nehorázné voyeurství Marii vždycky odradilo od toho, aby se na balkoně opalovala nahoře bez. Bennito se mu sice snažil zamezit ve výhledu tím, že na balkon postavil plastovou stěnu, sotva s tím byl ale hotov, hned se dostavil někdo ze stavebního úřadu s tím, že trvá na okamžitém „odstranění stavby“, jak tomu kusu plastu říkali. A prý ta stěna narušuje pohled na piazzu. Maria si byla jistá, že úřad jednal na základě udání právě tohoto souseda, a zároveň jí také došlo, že je teď v té tenoučké a extrémně krátce střižené noční košilce na balkoně skoro nahý. Jak se tak nakláněla přes

zábradlí balkonu, nejspíš odhalovala půlku svého zadku. Není divu, že souseda nezajímalo nic jiného. Zrovna se tedy chtěla vrátit zpátky do pokoje a něco přes sebe hodit, když v tom se ložná plocha nákladáku začala zvedat a pomalu se vyklápět. Ta scéna začala pro muže u sloupu vypadat extrémně hroživě. Vždyť z té šikmé plochy mohl celý náklad co nevidět sklouznout a toho chlapa pohrbít. Maria ztuhla. Z marného vzpínání toho nešťastníka až teď rozpoznala, že je ke sloupu připoutaný. Právě v tom momentu zvony utichly a na okamžik se na piazzze rozhostilo znepokojivé ticho. Dokud někde nezačalo křičet nějaké dítě. Křik, který vzápětí přehlušilo strašlivé drhnutí, škrábání a rachocení, s nímž se celý náklad korby rozsypal na toho muže u sloupu.

Maria nechápala, co se děje, a jen strnule zírala na to kameení, co dosahovalo až k nohám Madony. Ostatní očití přihlížející na tom nebyli o nic lépe, takže se opět rozhostilo děsivé ticho. Jen kdesi v domech naproti pořád ještě plakalo to dítě. Ten dětský pláč Marii zase vrátil na zem. Chtěla se odvrátit a probudit Bennita, hnát ho dolů, aby toho chudáka vyhrabal, zkrátka nějak pomohl. Nákladák, který tam doposud ještě nehybně stál, sebou náhle zatřepal jako nějaký obrovský mokrý pes, načež se z korby vysypaly i poslední kamínky. Škubání nákladáku pak přehlušil mohutný povzdech hydrauliky, s nímž se ložná plocha zase navrátila do vodorovné polohy.

Bennitovi dost dlouho trvalo, než se po poplašeném zvonění souseda ze dveří číslo čtrnáct vzpamatoval a pochopil jeho slova. „Vaše žena leží na balkoně a má asi nějaký hysterický záchvat.“

Co říkali přátelé a kolegové na adresu komisaře Bruna Vossiho, nebylo zřejmé na první pohled. Podobal se té postavě z reklamy na Birra Moretti, jako kdyby pro ni stál modelem. Vizually každopádně neodpovídal běžné představě, jakou tak člověk obecně o Italovi mívá. Spíš by to mohl být sedlák z druhé strany nedaleké hranice se Slovinskem nebo snad nějaký Austriaco ze

severu. S oblibou nosil ten svůj tmavý klobouk se širokou střechou a zelenou stuhou, v zimě pak hlavně tmavošedý lodenový oblek s knoflíky z rohoviny a pokaždé vysoké šněrovací boty. V běžných polobotkách nebo mokasínech ho totiž už po krátké chůzi rozbolely klouby.

Vossiho světem byly Colli, kopce mezi Gorizií a Cormonsem, s jejich vinicemi a špalírovými podpěrami na ovoce mezi parádními, nikdy však přehnaně okázalými domy, ulicemi a náměstími. V jeho rodině se však přesto víc hledělo směrem k jihovýchodu, do ztracené domoviny Istrie. Otec a matka ji museli pod diktátem vítězných mocností, druhé světové války a maršála Tita opustit. Bruno se tam ještě ani nestihl narodit. O to víc se ty barvitě vzpomínky na starý domov vzdalovaly skromné, ba i chudobné realitě. Přispělo k tomu také nepříliš vlídné přijetí italských krajanů, když tenkrát úplně bez prostředků dorazili sem do Gorizie. V Terstu, kam otec původně chtěl, už byly uprchlické tábory přeplněné.

Bruno nábožně poslouchal matku, když se uneseně rozpovídala o krásách istrijské rodné vsi. Vyprávěla taky o náhrobku na starém hřbitově, na němž stálo ještě staré příjmení rodiny, jež jim fašisté v roce 1928 nuceně poitalštili z rakouského Vosse na Vossi. Rodiny se nikdo na nic neptal. Odpor, stěžování, dokonce už jen dotaz na úřadě by mohl mít krajně nepříjemné následky. Když pak Bruno jako novopečený gymnazista směl poprvé navštívit vesnici, odkud pocházel jeho rod, ukazoval mu dědeček místo, kde stával jejich a sousedův dům. Na tom místě se teď hrdě tyčil ušmudlaný panelák se špinavou hospodou v přízemí, která nikdy nespátřila nic lepšího než tento betonový smutek. Místo coca-coly tu byla jugo-cola, nikoli na pumpě Agip, ale u špínou pokryté benzinky s nápisem Jugopetrol. Zmíněný náhrobek už dědeček na hřbitově najít nedokázal.

Navzdory těmto příběhům byl Bruno pyšný na to, že je Ital. Ozývalo se v něm něco jako patriotismus pro Italskou republiku, alespoň si to myslel. Popravdě byl prostě jen rád, že nemusel vyrůstat v tamté díře. Hrdý byl na svůj domov, na zemi mezi

Terstem, Gorizií, Palmanovou a Cividale, na zemi s Alpami na severu, přímořským pobřežím Duina na jihu a strmými břehy řeky Isonzo. Na silnici cestou k vinicím tohoto kusu vlasti se často zastavoval, aby se těšil z pohledu na keřiky vinné révy. Jejich šiky jako by v trvalé pohotovosti střežily mírné stráně. Takhle se asi musel cítit král Prusů při pohledu na ty své rostlé chlapy, o němž mu vyprávěl dědeček v jedné z mnoha hodin, během nichž Brunovi vtloukal do hlavy němčinu.

Brunova znalost němčiny se během let řádně rozkošatila, dědeček by na něj byl pyšný. K tomu se časem přidala i velmi slušná slovinština. Za tuto dodatečnou slovní zásobu vděčil Jeleně, své ženě, která pocházela z okolí Kobaridu – Kobarid ležel na horním toku Soči, jak ve Slovinsku říkají řece Isonzo. Tam se s Jelenou také seznámil. To ještě byl na policejní akademii. Nějací kamarádi ho tehdy přemluvili, aby si s nimi vyjel na kajaku. Byl zděšený z toho, jak málo měla tahle Soča společného s jeho Isonzem. Zatímco se italská část řeky zvolna vinula krajinou, v ohybech si pohrávala s nánosy písku, které na jednom místě odnesla, aby je jinde zase rozsypala, slovinská Soča si počínala jako nějaký býk, který nemohl snést, že jej převísle skalní stěny vtěsňávají do příliš úzkého postroje a na některých místech mu dokonce úplně brání v cestě. Řeka se tomu vzpírala zlostně a nesmiřitelně bílou pěnou. Bruno ještě nikdy na vlastní kůži nezažil divokou vodu. Není divu, že se už na prvních peřejích v eskymáckých obratech necvičený Bruno ocitl i s kajakem hlavou dolů a lokal říční vodu. To ho před utonutím zachránila skutečně jen ta skála, které se tam jaksi dokázal zachytit? No asi ano, každopádně přišla víc než vhod, a nakonec se mu z toho kajaku podařilo nějak vyvléct, asi tak, jako když housenka odhazuje kůži při přeměně v motýla. Potom stále ještě lapaje po vzduchu konečně dorazil k písčinně, kde si mohl trochu vydechnout a pak se pro změnu vydat na riskantní výstup vzhůru po stráni směrem k silnici. Těch pár machrů na divokou vodu, kteří kolem zcela soustředěně prosvištěli, měli sami plné ruce práce s náladovou Sočou, takže ho ani

nepostřehli. Přátelé už tedy byli dávno kdesi daleko po proudu a z dohledu, takže mu nezbývalo nic jiného, než se ještě trochu zahřát a pak se odhodlat k výstupu. Z posledních sil dosáhl okraje stěny vedoucí k silnici a bezradně se rozhlížel napravo nalevo. A tam stála ona, uviděla ho a zplna hrdla se rozesmála. Bruna tehdy tahleta husa pitomá pořádně naštvála a připadal si natolik ponížený, že začal automaticky ustupovat, udělal pár kroků vzad a přidal ještě tu chybu, že se ohlédl dolů – v tomto případě do prázdna, na jehož dně se ledová řeka s hlasitým hučením poměřovala s topografií. Smýkla se mu noha, pak už se jen v hrůze a křečovitě zachytil nějakých kořenů. Tak tam visel a bez hnutí zíral na tu mladou ženu, která už snad konečně pochopila vážnost situace a přivolala kohosi na pomoc. A skutečně po něm zničehonic shora hmátly čtyři silné mužské paže a vytáhly jej na silnici.

Když už byl zase schopen jasně uvažovat, nacházel se v blízké vesnické hospodě. Mlčky upíjel svařené víno, jež mu naser-
vírovala hospodská, jeho budoucí tchyně.

„To je domácí recept,“ pronesla Jelena vedle něj italsky a dolila mu.

O pár stolů dál seděli nějakí tři chlapi. Dva z nich podle rukávů u košile rozpoznal jako své zachránce. Toho třetího si ti dva vzali mezi sebe, mohutně jej plácali po ramenou a neustále mu připíjeli.

„Je to policajt, dělá důležitýho, prej že sepsat protokol. Lepší bude, když se napije a z toho protokolu nic nebude,“ pronesla spiklenecky Jelena.

Po čtvrtém nebo pátém svařáku dle domácí receptury se už policista potácel po lokále, u východu se ještě jednou otočil a zadrmolil: „Protokol zítra, zítra protokol.“

Pak místnost utichla. Zvenku bylo slyšet prásknutí dveří od auta, startování motoru a kvičení pneumatik při odjezdu policejního auta.

Na Brunův tázavý pohled Jelena chlácholivě odvětila: „Nema problema, policajtovna hned za rohem.“

Později se Bruno od kamarádů dozvěděl, proč vlastně museli toho chudáka vesnického policajta svařeným vínem takhle zbavit způsobilosti: už několik dní platil totiž zákaz řeku sjíždět, na Soči byla vyhlášena povodňová pohotovost.

„Copak jste to nevěděli předem?“ zeptal se těch kamarádíčků.

„Jasně že jo, proto jsme taky vyrazili. Jenom se tak plácát na oleji, to je přece akorát pro děcka.“

A jelikož také věděli, že by s nimi vzhledem k zákazu a zvýšenému riziku nikdy nejel, tak se mu o té vysoké vodě ani slovem nezmínili. Doopravdy se ale na ně zlobit nemohl. Co se mělo s jistotou ukázat teprve později, tušil Bruno už teď: že mu totiž tuto neděli osud hned několikrát a rozhodujícím způsobem přehodil výhybky. Zaprvé mu to krátké visení na stěně s pohledem na burácející řeku Soču pod ním stačilo k tomu, aby si od teď na věčné časy veškerou sportovní činnost vychutnával už jen pasivně, pouze jako divák. Zadruhé, že už si od té doby nedokázal představit svůj život bez Jeleny, a zatřetí, že v držitelích oněch čtyř životadárných rukou získal v tchánovi a švagrovi bratrské přátele, kteří mu odhalili hodnoty, o nichž coby jedináček doposud neměl ani tušení.

„Bruno, tvůj telefonino.“

Jelenin hlas přicházel z kuchyně, kde právě chystala snídani. A protože to s ním ani nehnulo, krátce po hlasu následovala i osoba, s níž se pojil: už v džínech, se zahradními rukavicemi za pasem, zatímco on si ještě ani nestačil protřít oči od ospalostí. Hodila mu zvonící mobil. Bruno odklopil mluvítko telefonu, nějak špatně jej při tom ale zachytil a mobil se mu vzápětí zase zaklapl.

„Pronto,“ pronesl hlasitě a rozzlobeně, jeho nešikovnost už ovšem přerušila příjem. Náhodou se přitom zahlédl v zrcadle toaletního stolku své ženy. Ještě před desíti lety by kohokoli, kdo si takhle vykřikuje „Pronto“ do dlaně, v níž svírá cosi černého a očekává od toho odpověď, rovnou prohlásil za zralého k hospitalizaci.

To černé cosi začalo opět vyzvánět.

„Dobrej, šéfe,“ popřál mu čilý a temperamentní Roberto Vialli, jeho sicilský asistent. „Myslím, že tady máme mrtvolu.“

„Co to má jako znamenat? Jak, myslíš?“

„Na piazzze v Cormonsu zasypal náklad kamenů z kamionu nějakýho chlapa. Teprve teď se jim ho podařilo vyhrabat. Možná že ještě bude naživu.“

„A co s tím máme společného my?“

Bruno zaregistroval, že Jelena mezitím prostřela k snídani na terase, a doufal v odpověď, která by mu nezkazila první radosti nového dne.

„Nezdá se, že by to byla nehoda, spíš poprava.“

Roberto asi musel prožívat nějaký intenzivní nával stesku po domově. Popravy, tady na severu, a dokonce v jeho revíru? Vossi se blahosklonně zasmál a pravil: „Mafie, tady u nás?“

„Jenom předávám, co mi řekla kolegyně z cormonské policie – a ta byla docela dost bez sebe.“

Bruno tu policistku nejspíš znal. Zřejmě jistá Rita Jurinec. Jestli šlo opravdu o ni a skutečně z toho byla bez sebe, tak se muselo stát něco hodně neobvyklého. Protože tuhle Ritu jen tak něco z rovnováhy nevyvedlo.

„Vyzvedni mě,“ pravil komisař stručně a zaklapl mobil, tentokrát už záměrně.

„Zase něco služebního?“ zeptala se Jelena a nalila mu šálek čerstvě uvařeného černého zlata. Vděčně se ho chopil a se srkáním odkráčel do koupelny.

Když Roberto zahýbal se služební lancí za roh, stál už Vossi před bránou do zahrady a z klopky kabátu si oklepával poslední drobký croissantu. Během cesty oba mlčeli. Roberto se soustředil na jízdu a jeho šéf využil příležitosti, aby vychutnával krásy krajiny, která v jemném úsvitu vypadala, jako by se protahovala.

Piazza byla plná zvědavců. Policie a karabiniéři se je společnými silami snažili zatlačit zpět od samotného místa činu. Komisař uviděl Ritu Jurinec a vydal se za ní, zatímco Roberto zaparko-

val lanciu tak, aby společně s vozidly karabiniérů, policie, záchranky a autem soudního lékaře dotvořil kolem mariánského sloupu jakousi vozovou hradbu, do jejíž mezer se čumilům postavilo ještě několik obecních zaměstnanců.

„Dobré ráno, Rito, tak co tu máme?“

„Á, commissario, dobře že jsi tady. Oběť byla připoutána k mariánskému sloupu, když se ten nákladák vysypal. Ještě žila, když přijela záchranka, před pár minutami ale zemřela, jak mi sdělil doktor.“

Komisař teprve teď spatřil mrtvolu a své vnímání přepnul z přívětivého na služební. Před očima měl oběť jednoznačně mužského pohlaví, v modrém pyžamu s šedými podélnými pruhy, kolem ní úlomky kamenů, na nich rovněž stopy krve. Mrtvé tělo leželo na příkryvc, podle nápisu na ní šlo o součást vybavení sanitky. Deko zakrvácená, vlasy blond, obličej roztříštěný, stáří kvůli poraněním těžko odhadnutelné.

„Známe tadyhle našeho klienta?“

Rita zamítavě zavrtěla hlavou.

Komisař se obrátil na elegantního pětačtyřicátníka, který klečel u mrtvého a právě prozkoumával jeho holenní kost.

„Dobré ráno, dottore. Tak co víme?“

„Když se mu podíváte na ruce, je zřejmé, že to nebude žádný turista nebo lufták na dovolené, nikdo z města, spíš nějaký dělník nebo zemědělec,“ odvětil doktor Stefano Lamberti z oddělení soudního lékařství, aniž by zvedl oči. Komisař neměl důvod jej při studiu objektu dále rušit. Čas smrti byl známý, příčina smrti zjevná, takže se otočil k Robertovi a mávnutím přivolal Ritu.

„Vy, prosím pěkně, vyhledejte svědky. Někdo sem s tím nákladákem musel přijet, někdo musel toho chlapa k tomu sloupu přivázat, někdo musel ten nákladák vysypat, a dívat se na to všechno muselo aspoň sto lidí. Takže mi sem co nejrychleji přiveďte nějaké užitečné svědky.“

Jeho pohled se zastavil na caffetterii Astra: „Rito, ty znáš místní. Najdi majitele toho lokálu, probuď ho. Musí otevřít a dát nám tu kavárnu k dispozici jako prozatímní operační středisko.“

„S tou nájemkyní se znám, stojí támhle. Ta půjde do čehokoli, co jí trochu rozhejbe kšeft,“ odpověděla Rita a už byla pryč.

O něco později dodal Roberto první předběžnou zprávu. Tenhle technicky zbláhý Sicilián zjistil, že zvedací plošina nákladáku byla ovládaná dálkově přes vysílačku. Kamera na stativu kousek od sochy Marie umožnila vizuální kontrolu. Pachtel tedy svůj hrůzný čin režíroval odněkud zblízka, přesto ale z dostatečně bezpečné vzdálenosti a sledoval provedení každého vyslaného příkazu. Ohledně dosahu přijímače, respektive vysílače se Roberto nedokázal vyjádřit. O tomto typu přístroje prý ještě nikdy neslyšel. A že to prý vypadá na nějakou armádní techniku.

Tohle na Vossiho zapůsobilo. Vtom mezi uniformovanými poznal velícího kapitána karabiniérů Giuseppe Scarpu.

„Dobré ráno, Giuseppe. Dobře, že jste tady v takovém počtu. Řekni prosím svým lidem, že všechno, co se najde mezi těmi kameny, se musí posbírat pro následné vyhodnocení. Všechno, každý cigaretový nedopalek, každé párátko. Jestli si někdo někde uplivil, tak je potřeba to zajistit, a tak dále.“

„Oukej, Bruno. Celý to teda vypadá na pěknou prasarnu. Mám požádat o posily? Mohl bych povolat čtyři chlapy, co mají náhradní volno, nebo vyškemrat někoho na služebně v Palmanově.“

Vossi neváhal ani vteřinu: „Zkus prosím cokoli, co můžeš, Giuseppe. Spočítejte okna na piazze a pak budete zhruba vědět, kolik svědků máte vyslechnout.“

Ukázal na domy kolem piazzy a přitom zaznamenal Ritu.

„Už můžeme do té caffetterie, nájemkyně ti to tam otevřela,“ pravila a ukázala směrem k západní straně náměstí.

„Astra,“ stálo směle vyvedeným písmem nade dveřmi a okny nevelkého lokálu. Vossi nedokázal potlačit úsměv. Kavárnice evidentně viděla dost amerických detektivek. Na velký list papíru napsala černým fixem „Crime Scene. Solo Polizia“ a vylepila jej do jediné výlohy svého podniku. Komisaři ale přesně tohle vyhovovalo.

„Commissario, tuhle signoru by sis měl poslechnout. Ta to všechno viděla,“ řekla Rita, která s sebou přiváděla pobledlou mladou ženu.

Maria Gambetti, pronesla ostýchavě žena v závěsu. „Bydlím tady, v tomhle domě, druhé poschodí, dveře číslo dvanáct.“

Rita ji pohledem vyzvala, aby pokračovala.

„Probudily mě zvony z chrámu. To mě našťvalo, protože občané přece podali na radnici tu petici, podle které neměly vyzvánět dřív než v sedm ráno.“

Komisař sklonil hlavu: „Moment, toto je velmi důležité, signoro Gambetti. Ještě jednou přesně: kolik bylo hodin, když vás probudily zvony?“

„Budík na mém nočním stolku ukazoval dvacet minut po páté.“

„A víte to jistě?“ chtěl komisař upřesnit.

„Naprosto. Ten budík je ale nastavený o deset minut napřed, ještě z doby, kdy můj muž chodil do práce.“

„Aha, váš muž. A ten byl tou dobou kde?“

„Ve své posteli.“

„To znamená, že on ty zvony z dómu neslyšel?“ ujišťoval se Vossi.

„To přesně nevím. Touhle dobou se teprve probírá ze spánku. Proto taky máme ze zvyku budík nastavený napřed. Když mu ty ručičky přímo nehrozí, tak to s ním ani nehne.“

„Tak vás tedy probudily ty zvony. Co jste udělala pak?“

Signora Gambetti přemýšlela: „No, mě vlastně nevzbudilo to vyzvánění, ale nejdřív takové bzučení.“

„Bzučení?“

„Ano. Jako kdyby dal někdo na náměstí úplně nahlas takový ten zesilovač, co se používá na rockových koncertech. Zvony se rozezněly teprve až potom.“

„Jste si naprosto jistá, protože tohle je opravdu velmi důležité, signoro Gambetti?“

Komisař se na ni díval jako její učitel matematiky, když řešila nějakou složitou rovnici, byla na dobré cestě a schá-

zela jí už jen odvaha k tomu, aby ze sebe vyplivla konečný výsledek.

„Commissario, kdybyste tady bydlel a musel každé léto nedobrovolně absolvovat čtyři až pět koncertů těhletých kapel, tak byste byl na takové věci taky expert.“

Komisař účastně pokyvoval hlavou: „Vy tenhle druh hudby asi moc ráda nemáte, co signoro?“

„Tady vůbec nejde o tu muziku, ale o hlasitost. Ta je totiž taková, že nahoře ve druhém patře, se zabeđenými okny a se špunty v uších nemůžu ani zamhouřit oko. A za něco takového tady mladí ještě platí vstupné. Můj muž má asi pravdu, když říká, že už jsem na něco takového stará.“

Komisař odhadl její letokruhy mezi třiceti až pětatřiceti, pronesl něco o nejkrásnějším věku a uzavřel s vlídným úsměvem, že beztak patří k onomu druhu žen, jež jsou s každým rokem krásnější. Maria vzala tu lichotku rutinně na vědomí, protože jí však komisař odolával pohledem a jeho výraz setrval tak vážný, jako kdyby zrovna vypočítával druhou odmocninu z šestnácti, dospěla Maria k následujícímu poznání: je to hrozně sympatický člověk, tenhle komisař.

Ten hleděl dál do bystrých hnědých očí mladé ženy a pročítal se v jejích myšlenkách. Rychle potlačil úsměv, protože dobře věděl, že by pak jeho komplimenty nebrala vážně. V nastalé krátké odmlce vděčně děkoval osudu, že mu hned napoprvé nadělil tak prospěšnou svědkyni.

„Prosím, signoro, říkala jste, že po tolika koncertech na náměstí se člověk stane expertem. Jak si tedy vysvětlujete to šumění?“

„Moment, commissario... To přece vůbec nevyzváněly naše zvony! Teprve teď mi to došlo.“

„Chcete tím říct, že na chrámové věži sice vyzváněly zvony, ale ne chrámové zvony? To přece nedává smysl!“

Vossi se obával, že ztratí nit.

„Úplně jistě, commissario. Naše zvony mají vyšší tón, tohle ale byl takový plný, mnohem hlubší zvuk.“

„Hrajete na nějaký hudební nástroj?“

Protože Maria Gambetti jen rozpačitě sklopila oči, vyložil si to jako Ne a pokračoval ve vyptávání: „Jak si potom můžete být tak jistá?“

„Už od bířmování zpívám v kostelním sboru,“ pravila lehce dotčeně.

„Ach tak, vy jste zpěvačka,“ odvětil Vossi a usmál se tak zářivě, jako kdyby ji chtěl v následujícím okamžiku požádat o autogram.

„Už od školy,“ pronesla Maria ještě poněkud trucovitě, zrak už ale zase pozvedla.

„A jak si to celé vysvětlujete, signoro?“

„Jsem si naprosto jistá, že nevyzváněly naše zvony. Po sedmi letech, co tady bydlím, znám zvuk těch zvonů skoro tak dobře jako hlas své matky.“

Vossi se odmlčel v naději, že bude mluvit dál, což taky po krátké pauze učinila: „Mám jenom jediné vysvětlení. To hrozné vyzvánění šlo přes zesilovač z nějakého záznamu, z desky nebo z cédéčka. To by vysvětlovalo to šumění a bzučení a ty cizí zvony.“

Vossi mlčel.

„No samozřejmě, takhle to muselo být,“ dodala po krátké odmlce.

„To není špatné,“ zamumlal komisař a vrátil se zase k dění kolem mariánského sloupu: „U toho nákladáku tedy nikdo nebyl?“

Signora zavrtěla hlavou.

„A ten muž u sloupu vypadal, že je v bezvědomí celou dobu,“ sumíroval komisař.

„Celou dobu. Když ale viděl, že se na něho vysypou ty kameny, začal lomcovat pouty. Bože můj, bylo to hrozné, jen se na to bezmocně dívat.“ Signora teď měla na krajíčku. Vossi se proto rychle vytasil z další otázkou. „A přes hlavu a ramena měl červený šátek. Jak velký byl ten šátek? Asi jako tady ten ubrus?“ Ukázal na vedlejší stůl.

„Ne, menší, spíš jako utěrka.“

Komisař požádal kavárnici o utěrku a pak signoru vyzval, aby ji přes něj přehodila tak, jak to vypadalo na oběti.

Překryla mu utěrkou pravou polovinu obličeje a pravé rameno.

„Signoro Gambetti, poslední, velmi důležitá otázka. Dejte si, prosím, s odpovědí na čas: je možné, že se nejednalo o šátek, ale o krev, co tomu muži stékala z obličeje na rameno?“

Signora soustředěně hleděla na komisaře, jenž tam seděl s utěrkou na hlavě, jako kdyby se chtěl chránit před prudkým poledním sluncem.

„No, možné to je. Je to přece jenom dost velká dálka.“

Ten muž u sloupu už byl tedy zraněný, když se na něj sesula ta kamenná lavina, pomyslel si komisař a se spokojeným vydechnutím ukončil rozhovor. Muselo to být strašné, být svědkyní tohoto zločinu a muset si při výslechu znovu vybavovat ty nejhrůznější detaily.

Kapitán karabiniérů zaklepal na dveře lokálu a strčil hlavu dovnitř: „Bruno, mám ty posily, můžu ještě nějak pomoci?“

„Ano, prosím, Giuseppe, pro začátek mi dej jednoho muže, co by tady byl trvale přítomný jako styčná osoba v krizovém centru. Já musím na věž kostela.“

„No tak to přeju hodně štěstí, Bruno, podle turistické kanceláře je to 706 schodů.“

Rozmluvu přerušila kavárnice, usmála se na karabiniéra a zeptala se: „Dáte si Captain's Coffee, capitano?“

Ten byl najednou trochu rozpačitý a pravil: „Ano, prosím, Burgl, ale ne tak silné jako obvykle.“

Vossimu bylo po dlouholeté spolupráci jasné, že tím není myšleno množství kofeinu, ale to druhé, co capitano dostával jako přídatek, když mu v lokále, kde ho znali, servírovali Captain's Coffee. Většinou to byla grappa. Nebyl to však žádný úzkoprsý patriot, takže by rozhodně neodmítl ani koňak nebo calvados.

„Co je s tím nákladákem, Roberto, zjistili jste něco?“ ptal se Vossi na odchodu.

„Ještě ne, commissario.“

„Jsou tady už technici z forenzního?“

„Tři chlapi, právě přijeli.“

„Dobře, tak jeden z nich ať jde se mnou. A zavolej kostelníka s klíčem od věže, musíme nahoru do té zvonice.“

Kostelník byl vyzábělý jako jeho vzdálená příbuzná kostelní myš. Komisař Vossi pro něj byl z nejružnějších novinových článků a regionální televize pojmem. Když mu pak najednou stál tváří v tvář, sykl na Roberta: „Hned jsem zpátky, jenom si rychle přinesu zuby.“

Mezitím se u branky věže se svými štětci, práškem a lepicí páskou pustil do práce kolega ze zajišťování stop.

„Ta brána ani není zamčená,“ pravil hned na úvod.

„Tak už rovnou běžte napřed, abychom vám tam nesmazali nějaké stopy.“

V tom okamžiku se ozvaly klapající kroky kostelníka.

„Dovolíte, Rasedic,“ pravil, odhaluje zářivě bílý chrup, a pyšně mu předával klíč od věže, středověké kované a vypilované monstrum.

„Signore Rasedici, kdo má ještě takový klíč od věže?“ optal se komisař přísně.

„Nikdo, tenhle je jediný. Vždycky visí v sakristii vedle vchodových dveří, nebo ho mám v kapse.“

„Ty dveře bývají otevřené vždycky?“

„Ne, vždycky jsou zamčené.“

„A co tohle?“ zeptal se kolega ze zajišťování stop a ostentativně rozrazil dveře od věže, aniž by se klíčem jen dotkl zámku.“

Kostelník vykuleně tékal pohledem ze stopaře na komisaře, z komisaře na Roberta a z Roberta zase zpátky na klíč v pravici toho stopaře.

„Půjdete teď se mnou a budete mi říkat, jestli se tam nahoře něco nezměnilo nebo jestli je ve zvonici něco, co tam být nemá. To je totiž velmi důležité.“

Pohled kostelníka se proměnil z vykuleného na smutný: „To bude těžké.“

„A proč jako?“ optal se Roberto nevrle.

„Protože jsem tam nahoře už víc jak pět let nebyl.“ Při těchto slovech kostelník hleděl do zádveří branky, kde už také zmizel kolega od stopařů.

Roberto a komisař mu dali minutku dvě času, během nichž si chtě nechtě museli vyslechnout ustavičné kostelníkovy nářky: „Tak to byli určitě ministranti, usmrkanci jedni drzí. Nemá to žádný respekt, nebojí se to boha ani ďábla.“

Konečně se dali do pohybu. Netrvalo dlouho a slyšeli před sebou supění kolegy ze zajišťování stop. Hleděl na ně shora jako jedna z těch kamenných soch na prostranství u kostela.

„Takhle to nemá cenu, commissario. Na schodech je hlína. Je z pravé boty, někde dokonce ještě vlhká, každopádně vlhčí než okolní prostředí. Na těch 706 schodů potřebuju pomoc nějakého kolegy. Jestli tam nahoře neleží zrovna nějaký umírající, tak byste nás tady na tom měl nechat tak dvě hodinky v klidu dělat.“

Komisař neochotně naznal, že namítat cokoliv proti diktátu toho stopaře by celé věci jen uškodilo. Přesto však trval na jednom: „Tadyhle mému kolegovi dáte dva z těch vašich nádherných návrstů na boty. Roberto, ty půjdeš nahoru a mobilem mi odtud dáš vědět. Jestli se nepletu, tak nahoře nejspíš najdeš zesilovač, co tam nemá co dělat, a taky nějaký zvukový nosič. Desku, magnetofonovou pásku, cédéčko... Chci vědět, co má ta zvonice společného se zločinem.“

Piazzu mezitím rozechřívalo slunce. Zajišťování stop kolem místa činu zintenzivnělo a komisař mohl spokojeně konstatovat, že muži a ženy v bílých overalech skutečně dvakrát obrátili každý kámen. Výsledkem jejich práce už byly dvě hromady, jedna menší z kamenů a štěrků se stopami krve a jedna větší bez krve.

„Nejde jenom o stopy krve, to vám ale snad nemusím vykládat. Seberte mi každý kousíček papíru, každý nedopalek, prostě všechno, co se dá mezi nebo pod těmi kameny najít.“

Najednou vedle něj stála Rita.

„Dobře, že tě vidím. Víme už něco o tom nákladáku?“

„Negativní,“ řekla Rita a překvapila tímto výrazem z amerických televizních kriminálek, který však komisař v tomhle kontextu neznal.

Tázavě na ni hleděl, což Rita vyhodnotila jako kritiku, a tak ho rychle ujistila: „Děláme na tom, Bruno. Všichni táhneme za jeden provaz. Mimochodem, doktor pro tebe něco má a čeká v Astře.“

Všichni že táhnou za jeden provaz? Tak to by byla novinka, pomyslel si komisař a podívoval se, že to nákladní auto ještě nikdo nesháněl. Vycházel z toho, že někdy po sedmé hodině zazvoní telefon, třeba z nějaké stavební firmy. Takový kolos jako ten zabiják na piazze přece museli mezitím na nějaké šichtě postrádat. Koneckonců bylo už půl osmé.

Před kavárnou Astra se sbírali samozvaní experti z lidu, kteří se vzájemně informovali o zločinu. Vossi se rozhodl udělat něco velmi nezvyklého. Stoupl si na horní schod k lokálu a vydal shromážděný dav: „Poslouchejte, přátelé! Běžte se podívat támhle k tomu zátarasu a prohlédněte si mrtvého. Třeba ho někdo z vás pozná. V takovém případě mi sdělte, kdo to je.“

A do vysílačky řekl: „Rito, pusť přes zábranu každého, kdo se bude chtít na mrtvého podívat.“ A jelikož se tomu Rita velmi podivila, dodal: „Vážně, je to sice neobvyklé, mohlo by nám to ale zase neobyčejně urychlit práci.“

V Astře se komisař chtěl vyptat soudního lékaře na jeho první poznatky. Všiml si, že se dottore mimořádně zajímal o zranění na nohou oběti.

V lokále vládla skvělá nálada. Všechno nasvědčovalo tomu, že důvěrné vztahy s místní kavárníci má nejen kapitán, ale i dottore Lamberti. Umístila svůj dekolt mezi obří láhev martellu a košík pomerančů jako další ukázkou nabídky lokálu a doktor právě promlouval k jejím oblinám. Směr jeho pohledu každopádně nepřipouštěl žádný jiný závěr.

„Jak je svět malý! Představ si, Bruno, jsem takhle na dovolené v Alto Adige a koho tam nepotkám? No tadyhle naši kavárnici.“

„A jakápak byla ta dovolená?“

Elegantní ohledávač byl svobodný muž s vysloveně špatnou pověstí. Přinejmenším z pohledu vdavekchtivých žen.

„Nemůžu si naříkat – a jak vidíš, tady se taky žádné stížnosti nevyskytly,“ pravil Stefano Lamberti, který měl coby příslušník slovinské menšiny raději, když se mu říkalo Stipe, což jeho přátelé dobře věděli a taky měli na paměti. Ten malý svět, v němž se zde žilo, sestával koneckonců ze samých menšin. Ani Vossi, jenž se označoval za Itala, nezůstal ušetřen zaškatulkování. Je-li dokonce nepřípustné připočítávat jeho rodinu ke slovinské menšině. Proti Italům zase mluvilo jeho časté poukazování na skutečnost, že se vlastně jmenoval Voss a jeho pravé příjmení jen kdysi znásilnili fašisté.

Jednou po několika rundách friulana ho jeho žel už zesnulý předchůdce v úřadu počastoval zábleskem ducha: „Teď je mi to jasné! Náš Bruno není žádnéj Ital! Není to ani Slovinec nebo Chorvat, samozřejmě ani Rakušan nebo Němec, to je úplnej nesmysl. Bruno je prostě epochánec.“

Tuto menšinu nikdo neznal ani o ní nikdy neslyšel, „na epochance“ se ale dalo bujaře připíjet, takže Bruno neměl důvod jakkoli odporovat, ba dokonce toto přiřazení pociťoval jako kompliment a hned si bezděčně překontroloval límeček u košile. Před dvaceti třiceti lety by si ovšem se slovem „epocano“ nikdo nevěděl rady. Od té doby, co se po převratech v Evropě a konci studené války ukázalo, že hranice se ve světle společné minulosti jeví jako nepodstatné a nacionalismus jako zanedbatelnost, stala se „éra Epochy“ – období císaře Františka Josefa – čímisi jako znamením ušlechtilé stálosti. Prvními, kdo takové vnímání využili, byli realitní makléři z Terstu. Oprýskané a zhroucením hrozící městské paláce a správní budovy od té doby už nebyly jen prostorné nebo slunné, ale z „éry Epochy“. Najednou věstily kvalitní a solidní stavební materiál, po odstranění ošklivých snížených podhledů pak vysoké sály a štuky, z nichž ještě čněly háky na velké lustry, jejichž křišťálové ozdoby krátce nato zase zářily z restaurovaných stropů a v průvanu

z otevřených oken do sebe se vznešeným cinkotem narážely jako za časů císařpána. „Epoca“ se rázem stala synonymem in-tarzovaného nábytku vonícího po starých knihách a zakrátko se po celém přímoří vztahovala na všechno z oné éry, kdy moře bráz-dily hrdé lodě, které se stavěly a křtily ve zdejších loděnicích.

Od tohoto památného popíjení už komisař posuzoval lidi nejen podle toho, jestli jsou staří nebo mladí, chudí či bohatí, inteligentní nebo vzdělaní, ale také vzhledem k jejich přísluš-nosti k jedné z menšin, z nichž jeho vlast sestávala. Komisař byl toho názoru, že latku k tomu, aby byl člověk označen za „epo-chana“, nenastavil nijak vysoko. Kritériem pro přijetí do této skupiny bylo správně odpovědět v pomyslném kvízu, že 18. srpen není dnem jen tak ledajakým, ovšem že byl a je dnem narození císaře Františka Josefa. A protože se o tomto dni v Cormonsu každoročně konal velký průvod, v němž vždy jeden chlapec představující Františka Josefa a jedna dívka v roli Sisi směli blahovlnně přijímat radostné projevy lidu, byla to snad otázka úplně nejsnazší. Skutečný epochan by však snadno vysypal od-povědi i na všechny zbylé otázky. Třeba že se v roce 1382 stal Terst součástí habsburské monarchie, že zámek Miramare pa-trčil Maxmiliánovi, bratru císaře Františka Josefa, jenž byl coby mexický císař zastřelen. Nebo že rejdařství Österreichischer Lloyd, největší linka Středozemního moře, mívalo právě zde do-movský přístav svých lodí, jež do oblasti přivážely práci, chléb a blahobyt. A vědět, že se tady stejně jako ve Vídni šunka neku-puje na gramy, ale na deka, to taky nemohlo být v každodenním životě na škodu. Spontánně to utvářelo vazby mezi zákazníkem a prodavačkou, která se pak zpravidla vlídně otázala, odkud že pán je. Vossi se v myšlenkách navrátil zase zpátky do caffette-rie Astra a zkonstatoval, že kavárnice si navzdory oficiálnímu záboru prostoru coby „crime scene“ rozhodně nemůže stěžovat na odbyt. Naopak, v kavárně to bylo jako v holubníku, partaje z domu využívaly výhody domácího prostředí a vcházely sem zadními dveřmi přes schodiště, aby pochytily pokud možno co nejvíce z toho, co karabiníci komisaři referovali po vstupu dveř-

mi předními. Tato hlášení uniformovaných byla samozřejmě většinou jen prostou záminkou k tomu, aby si tady dali espresso. A snad ne to s ohnivou vodou zvané Captain's Coffee, které popíjel jejich šéf.

„Něco neobvyklého, Stipe?“ optal se ztišeným hlasem doktora.

„Ano. Ten mrtvý měl řeznou ránu a jasně ohraničený hematoma napříč přes holeně, které nejsou o moc starší než smrtelná poranění z té kamenné laviny.“

„A to znamená?“

„Že ještě krátce před smrtí musel přijít pořádný úder přes nohy. Ten samozřejmě nebyl smrtelný ani životu nebezpečný, je to ale určitě zajímavé, ne?“

Komisaři začínala docházet trpělivost: „Tak hele, Stipe, teď hezky trochu popřemýšlej. Udělej mi z toho nějaký příběh.“

„No tak dobře, můj příběh by byl asi takový: ten muž měl autonehodu. Respektive srazilo ho auto. Rychlost tak čtyřicet. Musel to být osobák, pravděpodobně s nárazníkem z černého tvrzeného plastu, s modrým nástříkem, zřejmě jako i zbytek toho vozidla.“

„Máme nějaké zbytky laku, které bychom později mohli použít jako důkaz?“

„Pouhým okem nebylo nic vidět. Jestli něco najdeme na soudním, tak ti to samozřejmě hned naservírujeme na stůl. Ještě jedna věc mě zarazila. Mrtvý má vpichy na obou stehnech, které vypadají, jako kdyby snad nosil nějaké zvláštní podvazky.“

„Poranění následkem nějakých sexuálních hrátek?“

„Pokud ano, tak bych takové hrátky nikdy zkoušet nechtěl. Bolest, co ty vpichy musely vyvolat, by u mě byla spolehlivým zabijákem erekce.“

„No, tos nám teda v téměř rekordním čase dodal pár pořádných ořechů k rozlousknutí.“

Poklusem už se k nim blížila nenahraditelná Rita.

„Měls pravdu, Bruno,“ supěla. „Nejdřív jsem si říkala, že je to dost divný nápad, umožnit čumilům, aby si oběť prohlédli, ale vyplatilo se to.“

„Nejdřív si hezky vydechni a pak teprve spust', co se nám to teda vyplátilo.“

„Oběť se jmenuje Rudolfo Schnabel, sedlák. Má statek kousek stranou od Staranzana.“

„Kterého Staranzana?“

„Toho u Ronchi.“

Zazvonil telefonino a na druhém konci referoval Roberto: ve zvonici je skutečně nějaký zesilovač, bude to spíš profesionální kousek, evidentně úplně nový. K jeho spuštění musel někdo napíchnout elektrické vedení od osvětlení střechy kostela. „Dost brutálně a hodně provizorně“, jak se Roberto vyjádřil. Na podlaze našel několik nedopalků cigaret. „Jinak nic náp...“

Na tomto místě se telefonát přerušil Robertovým výkřikem. Současně se spustilo vyzvánění deváté hodiny.

„Rito, něco se tam nahoře stalo. Rychle, nějakého mladého z karabiniérů, ať tam se mnou vyběhne.“

Komisař brzy lapal po vzduchu. Dech se mu krátil a těžkl už po třicátém schodu jednak samotným výšlapem, ale také proto, že celou dobu neustále mačkal klávesu rychlého vytáčení a znovu a znovu do mobilu křičel „Roberto, hlas se.“ Měli za sebou asi tak padesát schodů a zrovna se chystali předběhnout kolegy od zajišťování stop, kteří důkladně zkoumali každý čtvereční centimetr schodiště, když telefon konečně zazvonil.

„Roberto?“ zařval komisař už po ixté do své pěsti a ve vzduchu se vznášel velký otazník.

„Šéfe, už vás zase slyším.“

„Co to bylo za výkřik?“

„Omlouvám se, šéfe. Ale to odbíjení hodin je tady nahoře tak hlasitý, že máte pocit, jako kdyby vám někdo bodal do ucha.“

Komisař se zhluboka nadechl: „No dobře, už jdeme nahoru.“

„To teda musím důrazně protestovat,“ řekl jeden z předklopených mužů ze zajišťování stop a zvolna se ve svém bílém overalu vztyčoval. Komisař si jím tedy opět musel nechat zastoupit cestu, ovšem právem. Rezignovaně hleděl vzhůru, kde tušil Roberta.

„Zatím za tebou nemůžeme, technici nás dál nepustí.“

„Tady nahoře už beztak není nic k vidění. Jestli by vám to nevadilo, tak já bych zase sešel dolů.“

„To by mi vůbec nevadilo, naopak. Musíme totiž zajet do Staranzana.“

Komisař si všiml, jak se od jejich příjezdu v brzkých ranních hodinách proměnily barvy krajiny. Měkká červeň ranního slunce přešla do třpytivé žluti vysoušející rosu. Zeleň zase byla sytější, ztmavla.

Roberto z toho všeho zjevně nic neviděl. Komisař se ale mylil ve své domněnce, že se jeho podřízený plně soustředí na jízdu. Ve skutečnosti Roberto vůbec nevnímal, že jede a přitom dle potřeby zrychluje, brzdí, řadí pětku nebo že před úzkou zatáčkou podřazuje na dvojku. Přemýšlel o té vraždě. Chlap přivázaný k mariánskému sloupu, nákladák plný kamení, které toho chlapa pohrbilo a zabilo. Roberto myslel na diskuse v médiích o té spoustě muslimů, kteří v Sýrii pobili všechno, co jim stálo v cestě, a v poslední době svým odmítáním integrace podrobovali těžké zkoušce řadu italských měst. Třeba mají co do činění s nějakým druhem kamenování, kterým se v Koránu hrozilo cizoložníkům? Nekamenovaly se ale za nevěru jenom ženy? Před pár dny o tom viděl v televizi nějakou reportáž. Tady byl ale obětí muž. A nebylo ještě před pár lety na italském jihu zvykem, že parohatý manžel svého rivala prostě odpraví? Tam však byli civilizovaní, používal se k tomu nůž. Co se ale stalo u toho mariánského sloupu, to na ukamenování přece vypadalo...

Roberto přerušil své úvahy a místo toho se zeptal: „Jak se ten mrtvý vlastně jmenuje?“

„Ten mrtvý?“ zopakoval komisař a vytrhl se ze zasnění při pohledu na vinnou révu. „Ten mrtvý se jmenuje Rudolfo Schnabel.“

„Odsud, nebo náplava?“

„Jsi u nás už dost dlouho, aby sis na tuhle otázku odpověděl sám.“

Komisař si zase jednou musel uvědomit, jak je pro jižana Roberta těžké vcítit se do místních specifik. Bylo tedy zapotřebí dalšího doučování ve vlastivědě.

„Abys tady mohl co nejlépe vykonávat své povolání, musíš mít konečně jasno ve zdejších danostech, Roberto. Tady jména něco znamenají. Když se někdo jmenuje Schnabel a je to sedlák, nápadné není jeho německé jméno, Zobák, ale spíš to, že je sedlák. Schnabela tipuju na nějakého nižšího úředníka nebo poddůstojníka z dob habsburské monarchie. Nasnadě je tedy otázka: Jak se takový Schnabel mohl za nějakých sto let od těch dob stát majitelem dobytka a orné půdy? Vypadá to na nějaké rodinné drama. Buď se nějaká obtěžkaná dcerka musela vdát za zlosyna, úředníka nebo vojáka, s nímž otěhotněla, a on později ten statek převzal, anebo se nějaká friulánská rodina zadlužila a z toho statku musela odejít. Každopádně tady někde musel nastat nějaký zlom.“

Roberto předváděl pózu Alaina Delona, levou ruku na volantu, pravou měl před ústy a štíhlými prsty si ležérně poklepával na záviděníhodně bělostné zuby. Pro komisaře to bylo znamením, že se jeho posluchač cítí být školometsky poučován. Pokusil se tedy ještě jednou o totéž, ovšem jinými prostředky. „Hele, uvědom si, že v tom našem městě Gorizii se mluví čtyřmi jazyky, německy, italsky, slovinsky a před branami friulánsky. Když tady ale vznikla ta železniční stanice Transalpiny, co vypadá jak zámeček, tak se prostě nemohli shodnout na tom, jak by se měla jmenovat. Takže ji radši nepojmenovali vůbec nijak.“

Vypadalo to, že tím Roberta uchlácholil: „To vůbec není hloupý nápad. Včera jsem autem přijel na křižovatku. Doprava, směrem na Gradisca d'Isonzo, to bylo ve třech jazycích, italsky, slovinsky a friulánsky, doleva do Terstu ve třech jazycích a rovně na Monfalcone ve třech jazycích a do Grada pak ve dvou. Na té ceduli bylo tolik písmenek, že samozřejmě musela být úplně drobná. Pokud by ty cedule měly opravdu sloužit jako směrovky, tak by člověk musel vystoupit, dojít k nim a přečíst si je zblízka. A pokud ty názvy pro někoho nejsou povědomé, no tak holt ani jinou možnost nemá.“

„Při nejbližší možné příležitosti obraťte vůz,“ hlásila navigace.

„Musels minout odbočku vlevo,“ ukázal komisař, jak dobře se tu vyzná.

Roberto rozburácel motor, pneumatiky zapištěly a během několika sekund se vůz bez couvání otočil o 180 stupňů.

„Někdy si říkám, jestli si nezajíždíš schválně, jen abys mi zase mohl předvést tady ten svůj umělecký kousek,“ pronesl komisař ne zrovna potěšeně.

Ještě než se před nimi objevila odbočka vpravo nebo vlevo, ozvala se navigace znovu. „Při nejbližší možné příležitosti obraťte vůz.“

„Ne abys to tady zase zahákoval o 180 stupňů!“

Roberto na to ale vůbec nepomyslel. Satelity a víra jeho mladí ve výpočetní techniku ho spíš nutily přemýšlet o tom, kdo a jakými prostředky mohl nechat takříkajíc přes noc zmizet odbočku včetně dopravního značení. Na to, že by to snad mohla být chyba v systému, nejdřív vůbec nepomyslel.

„A teď?“ zeptal se komisař s výčitkou v hlase a pohledu, jako kdyby si Roberto celou navigaci vymyslel a nesl plnou odpovědnost za nesmyslné pokyny plechového hlasu.

Ti dva nakonec prostě pokračovali dál směrem, odkud přijeli, navigaci, která neustále vyžadovala obrat, vypnuli a zabočili na úzkou polní cestu. Po dvou kilometrech se cesta bez zjevného důvodu rozšířila, minuli ukazatel s nápisem Staranzano – překvapivě jen v jednom jazyce –, projeli maličkou vesnicí a zhruba tři kilometry nato dorazili ke statku s parádní venkovskou usedlostí hned vedle. Ritin popis seděl přesně.

Dveře do domu byly sice pootevřené, přesto se zdála být usedlost opuštěná. Na Vossiho volání každopádně nikdo neodpovídal, takže oba pomalu a za opakovaného „Haló“ vstoupili dovnitř. Schodiště do patra nechali po levici a vešli přivřenými dveřmi do obývacího pokoje. Liduprázdno, takže dál do kuchyně. Tam byl rozsvícený lustr. Komisař si navlékl gumové

rukavice, světlo zhasl a Robertovi připomněl, že rukavice by si měl vzít i on. Na sporáku stála elektrická konvice plná vody, studené vody. Prosklená dvířka kuchyňské kredence byla pootevřená, z mezery mezi balíčkem kávy, kakaa a dózou na sušenky se dalo usuzovat, že právě tam patří krabička s čajem, která stála otevřená na stole.

Při takové míře pořádku v kuchyňských skříňkách se nabízel, že k signoru Schnabelovi a tomuto statku ještě musí patřit nějaká žena. To už si zase žádalo Ritu, která se taky hned ohlásila v telefonu: „Moment, šéfe, tohle už víme: signore Schnabel je vdovec. Jeho žena se před šesti lety vracela na traktor z pole domů a najel do ní nákladák. Od té doby se mu o domácnost stará sousedka, jistá signora Lisa Vivarelli. Ta teď ale leží v nemocnici v Monfalcone. Před dvěma dny ji postihlo srdeční selhání.“

„Není na nehodě jeho ženy nebo na tom kolapsu starostlivé sousedky něco podezřelého?“

„Negativní,“ odpověděla Rita a komisaři znovu vrtalo hlavou, jak místo prostého a jednoduchého „ne“ mohla přijít na tuto formulaci.

Do ticha této úvahy se jako neviditelnou rukou otevřely dveře z chodby do kuchyně a dovnitř si to se zdviženou hlavou a ocasem nakráčel černě se lesknoucí kocour, jenž se usadil před komisaře. Jeho doširoka otevřené oči fixovaly cizáka a naznačovaly zvýšenou ostražitost, žadonivé mňoukání pak zase pořádný apetit. Roberto v polici objevil zásoby kočičího jídla, otevřel jednu konzervu a sáhl po podšálku.

Komisař do toho vstoupil: „Z tohohle podšálku ne. Přemýšlej, domácí pán si ho asi chtěl vzít na snídani. Někdo mu v tom zabránil. Možná měl ten někdo tenhleten šálek v ruce. Takže všechno, co se tady v kuchyni povaluje, musí nejdřív na zajišťování důkazů.“

„Těch chudáků se to dneska dotkne nejvíc,“ pravil Roberto účastně. A protože tam pořád ještě poněkud bezradně popocházel s otevřenou plechovkou, doporučil mu komisař: „Tak to

žrádlo prostě vyklepni na kachličky támhle do rohu. Toho kocoura ten nedostatek etikety určitě nepohorší.“

Potom zavolal kapitánovi karabiniérů a požádal o nepřetržité sledování statku. Capitano byl exaltovaně přátelský a přívětivý, rozpovídal se o fotbale. Captain's Coffee evidentně začínkovalo. Než to komisaře stačilo rozčítit, protlačila se k telefonu Rita a opravovala jméno té sousedky z nemocnice v Monfalcone. Nejmenuje se Lisa Vivarelli, ale Rosa Salto. Lisa Vivarelli prý je přítelkyně. Ne Rudolfa Schnabela, té oběti, ale té sousedky. Ano, ta leží ve špitále v Monfalcone. Komisař a Roberto se probrali pár zásuvkami, hledali fotky, nějaké si schovali a pak se poohlédli venku po statku. Nápadné byly stopy pneumatik, které v písčité půdě zanechaly nepřehlédnutelné brázdy.

„Tady si teda někdo se zahlazováním stop moc práce nedal. Řekni technikům, že chci vědět všechno, co se dá o těch pneumatikách zjistit.“

S těmito slovy se komisař usadil za volant a natažením ruky si na Robertovi vyžádal klíčky. Šéfovi zjevně jedno zalomení o 180 stupňů stačilo.

Vossi vyrazil na východ, směrem na Monfalcone. Krajina se změnila. Pahorky a vinice ustoupily, svět se najednou prezentoval jako ovocný sad a zeleninová zahrada. Přiměřeně tomu se nalevo i napravo podél silnice nabízely sezonní výpěstky: broskve, letní jablka, citrony, melouny a – jak komisař potěšeně konstatoval – také třešně.

„Co je na třešních tak zvláštního?“ chtěl vědět Roberto.

„No, kdysi to bylo naše zlato. Když to tady ještě býval císařský třešňový sad. Abys věděl, ještě než se tady na těch kopcích začalo pěstovat víno, všude kolem rostly třešně. Můj dědeček mi vyprávěl, že koncem března, kdy třešně kvetou, bylo od té nádhery všechno kolem bílé. Jak zasněžené. Pokaždé to prý vypadalo, jako kdyby se vrátila zima. A ty třešně platily po celém světě za nejlepší. V červnu se shromáždili sedláci z okolí a na náměstí úrodu prodávali. Mělo to přísná pravidla. Koše byly zakryté, a než dal správce trhu signál, nesměla se prodat

jedna jediná třešinka. Tak se mělo zabránit tomu, aby si některý ze sedláků a sadařů příliš brzy nenarazil cenu a nemohl si tak zajistit výhodu. Přijížděli sem kupci z Vídně, Varšavy, Moskvy a Petrohradu. Židovští obchodníci, kterých bylo tolik, že tu měli přes hlavní sezonu dokonce dočasnou synagogu. Mimochodem, na Via Dante v Cormonsu můžeš ještě dneska vidět ve zdi zapuštěné železné kruhy na uvazování mul.“

„A co ten obchod teda zničilo?“

„Konec c. a k. monarchie v roce 1918. Zdejší půda najednou připadla Itálii. Taliáni ale přece měli své vlastní třešně. Sadaři z Cormonsu tedy s třešněmi skončili a trvalo desítky let, než si zdejší víno získalo pověst a mohlo ty třešně nahradit.“

Ti dva za sebou nechali bujná kukuřičná pole a z minuty na minutu tu už vonělo moře. Změnilo se světlo. Nedaleko se už dala tušit laguna v Gradu.

Nemocnice v Monfalcone byla novostavba přísného zevnějšku, vládla tady hospodárnost. Pět minut nato už komisař seděl u lůžka Rosy Salty, vedle něj Roberto se zápisníkem a propiskou v pohotovosti. Z krátkého hovoru se sloužícím lékařem vyšlo najevo, že signora Salta byla hospitalizována s podezřením na problémy s krevním oběhem, vyšetření však odhalilo nádor na mozkou. Operace byla nevyhnutelná.

V nemocničním pokoji ležely ještě další tři pacientky. Ty se už jevily natolik vyléčené, že se mohly bez obtíží napřímít a napínat uši, když se komisař představil jako Bruno Vossi z oddělení vražd Gorizia.

Všechno v místnosti bylo typicky nemocniční. Jediným překvapením byla sama signora Salta. Jestli snad pánové z oddělení vražd očekávali, že hospodyně signora Schnabela bude těstovitá, růžolící a oplácaná tetka, seděla před nimi šlachovitá čtyřicátnice. Nic nepoukazovalo na vážnost jejího onemocnění.

Přichvátala staniční sestra a nabídla komisaři jednolůžkový pokoj, kam by se postel signory Salty mohla převézt. K viditelnému zklamání jejích spolunocležnic byl tento návrh vděčně přijat.

Ve střízlivě vybaveném pokoji na druhém konci chodby Vossi objasnil důvody jejich návštěvy a začal se vyptávat. Signora působila vyrovnaně, odpovídala na otázky a Roberto zapisoval. Ano, stará se o domácnost Rudolfa Schnabela. Vždy se k ní choval korektně, vždycky řádně platil, i když si ji někdy dobíral pro tu její lásku ke zvířatům, kterou považoval za poněkud přehnanou. A kolik že má zvířat? No, aspoň dvacet koček, úplně přesně to neví.

„Co teď s těmi chudáčky jenom bude? Signore Schnabel jim doteď platil jídlo a péči,“ to byla její první starost, když se dozvěděla o smrti svého souseda.

„Žádný strach, hned po našem rozhovoru se do toho vložím. O blaho vašich koček se oficiálně postarají úřady,“ uklidňoval ji Vossi.

A z čeho že vlastně signora Salta žije? No, práce u signora Schnabela pro ni byla příjmem, který spolu s vdovským důchodem vystačil právě tak na to, aby uživil ji a její chráněnce. A tu práci mohla beztak dělat jenom proto, že signore Schnabel měl vždycky pochopení, když musela rychle zase k sobě, aby zaopatřila svá zvířátka.

Její manžel? Antonio byl učitel, před šesti lety se vyboural na motorce. Od té doby žije s kočkami. Signore Schnabel? Ne, o tom prý nemá, co by řekla. Ta nehoda jeho ženy, no ano. Nějakou dobu se prý poohlížel po nové partnerce, asi tak před čtyřmi lety toho ale nechal.

„Vy a signore Schnabel...?“

Ne, žádné návrhy jí nedělal. Jednou ji viděl brečet, a tak se jí galantně nabízel jako mstitel: „Jen mi řekněte, kdo to byl, a já už si to s ním vyřídím ručně.“ A tehdy se mu se vzlykáním svěřila: „Z toho byste se tak akorát dostal do řečí, signore Schnabeli. Nebyl to totiž on, ale ona.“

Roberto teď výjimečně kapíroval rychleji než jeho mistr. Až z jeho úsměšku to Vossimu došlo. Aby odvedl řeč, zeptal se komisař hlasitěji, než by chtěl: „Jak jste se tedy mohla vdát za muže?“ A když pak viděl, jak signora polekaně couvla,

dodal co nejvládněji: „Promiňte, na to jsem se vůbec ptát nechtěl a s naším případem to nemá nic společného. V žádném případě nechci vyzvídat. Snažím se jen na chvíli vžít do toho, jak moc jste trpěla.“

„A nejen já, ale my oba. Zvláště když se ukázalo, že nejsem ani trochu bisexuální. Byla jsem nezasvěcená, vychovávána ve víře, vesnické dítě, o své lesbické orientaci jsem měla jenom takové vágní tušení, myslela jsem si, že svatba s Antoniem to všechno zase spraví. On to byl mimořádně laskavý a ohleduplný člověk. Není divu, že jsem si myslela, jak do něj nejsem zamilovaná. Že to ale takhle opravdu nepůjde, to mi vyjevila matka příroda teprve o svatební noci. Brzy jsme se už bavili o rozvodu. A co jsme měli uvést za důvod, aniž by mě to blamovalo? Takže byl proti, a taky říkal, že si jako učitel přece nemůže dovolit rozvod tak krátce po uzavření sňatku. No a tak jsme si každý šli svou cestou. Zachovali jsme si přátelství, až do posledního okamžiku v něm nebyla trhлина. Antonio byl rozený kamarád. Jediné, co mi na tom vadilo, bylo to, že se mnou potají tolik soucítí, jako kdybych snad byla nějak postižená.“

Signora Salta už začínala být unavená a natáhla se na postel. Komisař jí při tom trochu pomáhal a při pohledu stranou zaregistroval rozpaky v Robertově obličeji.

„Umíte si představit, kdo by mohl mít na smrti Rudolfa Schnabela nějaký zájem?“

„To mohl být jenom nějaký omyl. Někdo musel zabít nepravého. Signore Schnabel byl vysloveně přívětivý soused. Odtážitý, to jo, ale vždycky hned tam, kde ho bylo zapotřebí. Když se dozvěděl o mém těžkém onemocnění, tak se hned nabídl, že se mi postará o zvířata. „Jen dokud nás smrt nerozdělí“, řekla jsem mu a on mi podal ruku a říkal, dokud bude moct dýchat a chodit. A teď umře ještě přede mnou.“

„Co bylo s tím vztahem s onou ženou, co jste ji předtím zmiňovala? Bylo to něco trvalého?“

„Uvědomte si, commissario, že jako lesba a tehdy v osmdvaceti letech jsem byla sexuálně zkušená asi jako čtrnácti-

letá holka. To pak člověk považuje každé zaláskování za něco trvalého.“

„Musím se vás teď zeptat na jméno a místo pobytu té ženy, rutinní otázka.“

„Jmenuje se Lisa Vivarelli, a pokud vím, žije dnes opět ve své istrijské vlasti.“

„Přesněji byste nevěděla?“

„Ve vile u Poreče. Je to starý rodinný majetek, co jí Chorvati po převratu vrátili.“

„To je ale velká výjimka,“ mluvil komisař ze zkušenosti své rodiny, která vyšla naprázdno. „Měli jste k rozchodu nějaký zvláštní důvod?“ dodal ještě.

„Mělo to co dělat právě s vrácením té vily. Říkala, že ji dostane zpátky jenom tehdy, když si tam zřídí trvalé bydliště. Měla jsem tam být s ní, nechtěla jsem se ale rozloučit se svými zvířaty. Ta láska asi nebyla dost velká na oběť takového druhu.“

„Kdy to bylo?“

„Ach, to už taky pomalu budou čtyři roky.“

Bylo vidět, že rozhovor se už začíná podepisovat na psychickém stavu signory Salty. Potlačovala první slzy.

„O kočky si zatím nedělejte starosti. Můžete se na mě spolehnout. Hned učiním potřebné kroky. Pokud by vás ještě něco napadlo, tady je moje telefonní číslo. Můžete mi volat kdykoli, ve dne v noci.“

II.

SCRIPSI

Další ráno začalo střední katastrofou. Komisař praštil do Robertova stolu několika výtisky novin a zasyčel: „To si zase někdo pouštěl hubu na špacír!“ „UKAMENOVÁN!“, stálo tou či jinou formou, vždy však s vykřičníkem na titulních stranách deníků mezi Terstem a Milánem. Novináři vyrukovali se spekulacemi. Usuzovali na teroristy, boží bojovníky, vyvozovali právo šaría, vraždu ze cti, islamisty a hanobitele kostelů – mariánský sloup přece jenom sehrával v tomto kriminálním případě jakousi roli, i když jen jako nehybná rekvizita.

„Roberto, tys přece včera po té návštěvě v nemocnici v Monfalcone říkal něco o kamenování. Pamatuješ?“

„Ano.“

„A proto se tě teď musím zeptat: Opakoval jsi to slovo v rozhovoru s někým mimo tým nebo snad s nějakým novinářem?“

„Za koho mě máte? Jenom kapitánovi, no ano, ten chtěl hrozně vědět, co si o tom případu myslím.“

Komisař měl jasno. Dal si dohromady několik šálků Captain's Coffee s touhou imponovat a slovo kamenování se mohlo rovnou vydat na špacír. K tomu malá protislužbička té kavárnici, drobný PR článek o kavárně Astra, a už se to posouzení situace z úst jeho podřízeného ocitá v palcových titulcích. Co měl komisař dělat? Něco jako „Roberto, jaks jen mohl?“ by nebylo spravedlivé. Namísto toho by měl přece řvát: „Capitano, jaks jen mohl?!“

Sotva se v tisku jen zmínil také jeho úřad, už chtěl mít questatore Luigi Donadoni, Vossiho nadřízený, na stole hlášení.

Vzhledem k tomu, že se zmínky objevovaly v tak nevídané hojnosti, tentokrát mu málem přeskočil hlas, když prásknul svazkem novin do desky psacího stolu. Prudkost úderu vyvedla z rovnováhy také jeho doutník na kraji popelníku. Ten se zakutálel pod svazek dokumentů, z něhož vzápětí začal stoupat modrý dým. Roztržitými pokusy o hašení Donadoni ještě vylil vrchovatý šálek kávy a Vossi se sympatiemi sledoval, jak se přivolaná sekretářka usilovně přemáhá, aby v sobě zdusila propukající záchvat smíchu. Policejní ředitel se mezitím už aspoň trochu uklidnil.

„Commissario, ukamenovaný, víte, co to znamená?“ zeptal se téměř plačtivým hlasem a otíral si přitom prsty do ozdobného kapesníčku z náprsní kapsy.

Ta otázka neměla spět k nějakým kriminalistickým úvahám. Byla míněna pouze a jedine jako předběžná výčitka – pro případ, který nebyl nijak nepravděpodobný, že by tyto ohlasy z tisku mohly mít za následek nějakou otravnou výpomoc z Říma.

V následujících dnech pátrali Rita a Roberto po všech lidech, kteří v posledních deseti letech nějak přišli do styku se signorem Schnabelem, tyto vyslýchali a výsledky dotazování pak proháněli počítačem. Nic, co by je zavedlo někam dál, vlastně vůbec nic.

„Proč musím prověřovat listonoše?“ ptal se Roberto s mírnou nechutí Rity neskrývající nasazení.

„Co já vím, třeba ho pokousali psi od signory Salty,“ odpověděla mu.

Desátého dne si Vossi rekapituloval: sedm mužů a dvě ženy ze zvláštní skupiny „Mariánský sloup“ vyslané ministerstvem vnitra bylo nepřetržitě na nohou devět pracovních dnů. A výsledek? „Negativní.“ No prosím, už taky převzal ten Ritin žargon. Ještě štěstí, že spolu ministr vnitra a premiér zrovna v Římě válčili kvůli jakési úplatkářské aféře. A zájem novinářů o případ tím pádem zase pomalu polevoval.

Pro Vossiho, Roberta a Ritu však stále zůstávala jedna věc nepochopitelná: před více jak padesáti svědky přišel neobyčejně

spektakulárně o život muž, a nebyly zde žádné indicie, které by poukazovaly na motiv, o pachateli ani nemluvě.

O tom nákladáku zjistili, že pocházel z inventáře rozpuštěné jugoslávské lidové armády. Pachatel jej asi odkoupil, vozidlo totiž nikdo nepostrádal. Zřejmě si ho tedy nějak šikovně „obstaral“ z vozového parku staré Narodne armije. Vysílačka, s níž pachatel zločin na dálku provedl, je zase zavedla do Vicenzy. Na tamější americké základně Vossimu jeden důstojník demonstroval, co ten přístroj umí, a ještě ho ujišťoval o jeho spolehlivosti. Nechal jednoho vojína přes joystick předvádět, co všechno to dokáže – od zahýbání přes různé otáčecí manévry až po odpálení cvičné munice z palubního děla. Nic nepřineslo ani prozkoumání re-produktorů a zesilovače z kostelní věže v Cormonsu. Jednalo se o prastaré tlampače značky Siemens z nějakého kina. Výrobní číslo vedlo od výrobce v Mnichově k jistému prodejci ve Štýrském Hradci, jenž v roce 1974 vyhlásil bankrot a krátce nato zemřel. Víc toho rakouští kolegové pro Vossiho neměli.

Nezámám žurnalistů byl Vossimu na jednu stranu příjemný, na druhou však přece jen doufal, že by z toho novinářského rumraje aspoň mohlo vzejít něco užitečného, třeba nějaké reakce z okruhu čtenářů. Teď však o tiskařskou čern soutěžily milostné avantýry ministerského předsedy v Římě. Když komisaři zazvonil telefon a na druhém konci se ozvala jakási signora z Terstu, dosahovala právě typická kocovina po sérii marných policejních rešerší svého vrcholu. Prý že signora Schnabela znala, špitala do sluchátka, jako kdyby tím chtěla vyloučit odposlouchávání třetí osobou. Podmínkou rozhovoru s komisařem však měla být jasná garance toho, že ji pak nečekají nějaké oplétačky.

„Signoro, jestliže jste se dopustila trestného činu, tak vám to zaručit nemůžu.“

Žena na telefonu se rozhorlila: „Co si o mně myslíte? Já jsem se nijak neprovinila.“ Po krátkém váhání dodala: „No ale řekněme to asi takhle. Musel byste určité detaily našeho rozhovoru hlásit na finančním úřadu?“